

Aluehallitus 24.11.2025 § 266

§ 266

Vastauksen antaminen valtuutettu Ampujan ja kahden muun aluehallitukselle osoittamaan kysymykseen koskien kolmannen sektorin toimijoiden rahallista hyötyä

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Ohrankämmen Karoliina

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää

1. antaa seuraavan vastauksen aluehallitukselle osoitettuun kysymykseen

Vastaus valtuustokysymykseen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on määritelty julkisen vallan tehtäviin Suomen perustuslaissa (731/1999) ja hyvinvointialueiden velvoitetta tukeva lainsäädäntö on kattava. Hyvinvointialueiden tulee tehdä yhteistyötä alueen yleishyödyllisten järjestöjen kanssa ja tukea alueellaan toimivien järjestöjen toimintaedellytyksiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi (Laki hyvinvointialueesta (611/2021) § 12 a sekä laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) § 7). Järjestöjen välttämättömiä toimintaedellytyksiä ovat toiminnan toteuttamiseksi tarvittavat tilat sekä henkilöstö.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen toteutuu vaikuttavimmin monitoimijaisessa yhteistyössä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteet ovat laaja-alaisia ja monitahoisesti kohdentuvia, joiden vaikutukset ja tulokset aikaansaadaan eri toimijoiden yhteistyöllä. Mikään taho ei yksinomaan omilla toimenpiteillään voi saada aikaan vaikutuksia väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilassa, vaan tarvitaan eri toimijoiden samansuuntaisia toimenpiteitä.

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman rooli ja merkitys monitoimijaisen yhteistyön ohjaamiseksi, on merkittävä. Alueellisen hyvinvointisuunnitelman kokoamisvastuu on

hyvinvointialueella, joka toteuttaa alueellisen hyvinvointisuunnitelman laatimisen yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja alueen muiden toimijoiden kanssa. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue laati alueellisen hyvinvointisuunnitelman vuosille 2024–2026 yhteistyössä alueen järjestöjen, kuntien ja muiden toimijoiden kanssa (AV 13.2.2024 § 4).

Hyvinvointisuunnitelmassa asetettiin alueelliset tavoitteet hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen liittyvään kuntien ja muiden toimijoiden, kuten järjestöjen kanssa tehtävään yhteistyöhön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 § 7). Suunnitelman mukaista yhteistyötä eri toimijoiden välillä ohjaa väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilannekuvaan pohjautuvat tavoitteet ja väestöntietoon pohjautuvat toimenpiteet.

Järjestöillä on merkittävä rooli alueellisen hyvinvointisuunnitelman mukaisen toiminnan toteuttamisessa. Järjestöt tukevat toiminnallaan hyvinvointialueen järjestämisvastuuta, sosiaali-, terveydenhuollon – ja pelastuspalveluiden järjestämiseksi. Hyvinvointialue tekee palvelutuotannossaan aktiivista yhteistyötä järjestöjen ja kuntien kanssa, ohjaamalla asiakkaita järjestöjen hyvinvointia, terveyttä ja arjen turvallisuutta edistävään toimintaan.

Järjestöt toteuttavat laajasti sellaista hyvinvoinnin ja terveyden edistämistoimintaa eri väestöryhmille kohdentuen, joka ei ole hyvinvointialueen järjestämisvastuulla ja johon voi osallistua matalalla kynnyksellä. Järjestöt tuottavat mielenterveys- ja päihdeongelmallisille turvallisaa kohtaamispaikkoja ja tukevat lapsiperheiden arkea ja antavat tukea vanhemmuuteen. Järjestöt tarjoavat ruoka-apua vähävaraisille ja lievittävät yksinasuvien yksinäisyyden tunnetta vapaaehtoistoiminnan avulla. Järjestöt tekevät hyvinvointi- ja terveyseroja kaventavaa työtä ehkäisten syrjäytymistä, tukien työllistymisen polulle pääsyä ja edistävät kotoutujien kiinnittymistä yhteiskuntaan osallistumista tukemalla. Järjestöt tarjoavat digitukea eri väestöryhmille ja auttavat väkivaltaa kohdanneita. Järjestötoimintaa on siellä missä ihmiset asuvat ja toimivat, osana heidän arkeaan, eikä toimintaan osallistuminen edellytä lähetettä tai hoidon tarpeen arviointia.

Hyvinvointialue tekee vaikutusten arviointia päätöksenteossaan ja seuraa järjestöavustusten kohdentamista päätösten mukaisesti. Järjestöille kohdennettujen avustusten vaikuttavuudesta raportoidaan vuosittain hyvinvointialueella. Järjestöt toteuttavat vaikutusten arviointia omassa toiminnassaan arvioimalla ja seuraamalla

niitä asiakasvaikutuksia, joita toiminnalla aikaansaadaan. Kumppanuusavustuksia saavat järjestöt raportoivat avustuksensa kattavasti. Kumppanuusneuvotteluissa sovitaan yhteistyöstä hyvinvointialueen kanssa.

Hyvinvointialue ei voi julkisen rahoituksen avulla tukea välillisesti tai suoraan yksityistä liiketoimintaa. Hyvinvointialueen myöntämiä järjestöavustuksia ei voida kohdentaa liiketoiminnan tukemiseen. Hyvinvointialue ei myönnä avustuksia sellaiseen toimintaan, josta se on järjestämis- tai tuottamisvastuussa.

Yhteenveto

Hyvinvointialueella on lakisääteinen velvollisuus tukea järjestöjen toimintaedellytyksiä ja tehdä järjestöjen kanssa yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvointialue ei voi avustaa sellaista toimintaa, josta se on järjestämisvastuussa eikä julkisia varoja voi kohdentaa liiketoiminnan tukemiseen. Hyvinvointialue arvio päätöksensä vaikutuksia ja seuraa sekä arvioi avustettavan toiminnan vaikutuksia väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

ja

2. todeta valtuustokysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Valtuutettu Ampuja ja kaksi muuta valtuutettua osoittivat aluevaltuuston kokouksessa 7.10.2025 § 94 aluehallitukselle kysymyksen koskien kolmannen sektorin toimijoiden rahallista hyötyä. He kysyvät järjestöjen rahassa mitattavasta lisäarvosta sekä taloudellisesta hyödyistä liittyen järjestöyhteistyöhön sekä vaihtoehtoihin toteutustapoihin.

Toimivalta

Hallintosäännön 27 §:n mukaan valtuutetut voivat tehdä aluehallitukselle kysymyksen hyvinvointialueen tai hyvinvointialuekonsernin hallintoa koskevasta asiasta.

Jos kysymyksen on allekirjoittanut 1–14 valtuutettua, tulee aluehallituksen antaa yhdeksän viikon kuluessa kysymyksen

aluevaltuuston sihteerille antamisesta kysymyksen ensimmäiselle allekirjoittajalle kirjallinen vastaus tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu vielä antaa. Vastaus toimitetaan muille valtuutetuille aluevaltuuston seuraavan kokouskutsun yhteydessä.

Liitteet

- 1 Valtuutettu Ampujan aluehallitukselle osoittama kysymys koskien kolmannen sektorin toimijoiden rahallista hyötyä

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Yhteysjohtaja, valtuustokysymyksen jättäjä

Päätöshistoria